

memo aan de gemeenteraad

aan de gemeenteraad/commissie Bestuur
dossiernummer 6414
onderwerp Toezegging: terugkoppeling afwikkeling toeslagenaffaire

van het college van burgemeester en wethouders
datum 6 september 2022

memo

Naar aanleiding van de bespreking van de begroting van de Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) 2023 is tijdens de commissievergadering Bestuur op 23 mei 2022 toegezegd een terugkoppeling te geven over hoe de BSGR omgaat met de afwikkeling van de toeslagenaffaire.

Afwikkeling toeslagenaffaire door BSGR

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen bij het uitkeren en het terugvorderen van de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert gedupeerde ouders hiervoor. De schulden van gedupeerden bij Rijksuitvoerders worden kwijtschelden. Gemeenten zullen op hun beurt kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen verlenen aan deze ouders.

De Belastingdienst/toeslagen bepaald wie onder de groep van gedupeerden valt. De gemeente ontvangt de gegevens van de personen die zich hebben gemeld bij de Belastingdienst/Toeslagen als gedupeerde waarna kwijtschelding kan worden verleend voor de betreffende gemeentelijke belastingen. Aangezien de BSGR de heffing en de invordering van gemeentelijke belastingen verzorgt voor Gouda, handelt deze organisatie de kwijtscheldingen af. Daarbij dienen zij de landelijke richtlijnen te volgen.

Hoe werkt gemeentelijke kwijtschelding

Als iemand geen vermogen en onvoldoende belastingcapaciteit heeft kan kwijtschelding worden verleend. De gemeente kan kwijtschelding verlenen op grond van de regels uit de Gemeentewet. Daarnaast geldt de uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De hoofdregel is dat gemeenten de kwijtscheldingsregels van de rijksoverheid volgen. De raad kan op een aantal punten afwijken van de rijksregels; er wordt gedeeltelijk kwijtschelding verleend/er mag ten opzichte van de rijksregeling een hoger percentage worden gehanteerd bij de berekening van de kosten van bestaan. Eén en ander is geregeld in het door de raad vastgestelde Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid.

Bij het verlenen van kwijtschelding wordt rekening gehouden met het vermogen en de betalingscapaciteit die iemand heeft. Er wordt getoetst of men in aanmerking komt voor kwijtschelding aan de hand van normbedragen opgesteld door het ministerie van financiën. De BSGR houdt in zijn berekeningen rekening met de huurtoeslag (er wordt gerekend met netto-huur)

Inmiddels zijn aan gedupeerde ouders door de overheid compensatiebedragen uitgekeerd van € 30.000,00. De ministeriele commissie Herstel Toeslagen (MCTH) heeft besloten dat bij het afhandelen van een kwijtscheldingsverzoek het compensatiebedrag niet buiten beschouwing mag worden gelaten bij de vermogenstoets. De landelijke regels voor de kwijtschelding bieden gemeenten niet de mogelijkheid om hierop een uitzondering te maken. Gedupeerden die een dergelijke tegemoetkoming hebben ontvangen van de overheid komen daarmee niet meer in aanmerking voor kwijtschelding.

Inzake het compensatiebedrag voor de toeslagaffaire is afgesproken dat dit bedrag per direct tot het vermogen wordt gerekend zodra een slachtoffer dit heeft ontvangen. Dit is gedaan met de volgende (achterliggende) gedachten:

1. alle openstaande schulden t/m 2020 zijn kwijtgescholden
2. het vermogen (compensatiebedrag) zal in de loop der tijd afnemen (men koopt bijvoorbeeld een auto, etc.)

Wat is de status van afwikkeling bij de BSGR

Er is navraag gedaan bij de BSGR naar de status van de afwikkeling. De situatie per 19 augustus 2022 is als volgt: 233 gedupeerden hebben zich aangemeld. De Rijksbelastingdienst (RBD) heeft 109 gedupeerden definitief afgehandeld. Al deze definitieve beoordelingen van de RBD zijn door de BSGR afgewikkeld. Dus van al deze gedupeerden is gecheckt of zij in aanmerking komen voor kwijtschelding. Indien men in aanmerking komt voor kwijtschelding is dit inmiddels verleend en zijn de bedragen terugbetaald/afgeboekt. De BSGR voert deze werkzaamheden maandelijks uit.

Van de 233 gedupeerden hebben er in 2021 58 geheel/gedeeltelijk kwijtschelding ontvangen, 7 gedupeerden zijn afgewezen voor kwijtschelding en 168 gedupeerden hebben geen aanvraag voor kwijtschelding ingediend.

Slachtoffers kunnen zich nog tot 1 januari 2024 melden bij de belastingdienst. Het is daarom niet mogelijk om aan te geven wat de verwachting van de afwikkeling is. Dat is afhankelijk van het aantal afmeldingen en wanneer deze binnenkomen en het is afhankelijk van de beoordeling door de RBD.

Het is mogelijk dat gedupeerden in 2022 geen recht meer hebben op kwijtschelding omdat ze een toeslag ontvangen van de RBD.

Zoals aangegeven in het voorgaande hoofdstuk is door het Ministerie besloten dat het compensatiebedrag van € 30.000 NIET wordt vrijgesteld van een vermogenstoets omdat ook alle schulden t/m 2020 zijn kwijtgescholden. Alle gedupeerden kunnen vanaf 2021 met een 'schone lei' beginnen. Aanslagen vanaf belastingjaar 2021 dienen regulier betaald te worden.

Het is niet bekend hoeveel mensen als gevolg van de toeslagenaffaire en het compensatiebedrag geen kwijtschelding (meer) ontvangen

Ondersteuning door de gemeente Gouda door de projectgroep hersteloperatie toeslagenaffaire (uitvoering bij team Schuldhelpverlening):

De raad is met enige regelmaat geïnformeerd over de voortgang van de ondersteuning van gedupeerden van de toeslagenaffaire. De stand van zaken begin september 2022 is als volgt:

- Aantal gedupeerden in Gouda: tot augustus zijn er 168 Goudse gedupeerden gemeld door de Belastingdienst. Van deze gedupeerden hebben wij 45% telefonisch kunnen bereiken. 31% heeft een hulpvraag aan de gemeente en heeft ondersteuning ontvangen op 1 of meerdere leefgebieden. 40% van de gedupeerden wenst geen hulp. Gemeente Gouda heeft het afgelopen jaar € 30.000,- aanvullend ingezet ten behoeve van diverse gezinnen. Denk aan compensatie voor tandarts/beugelkosten, laptops en fietsen voor kinderen van gedupeerden en andere (im)materiele kosten.
- Kwijtschelding terugvorderingen Participatiewet: de terugvorderingen vanuit de Participatiewet zijn kwijt gescholden. Echter worden niet alle soorten terugvorderingen kwijt gescholden. Vanuit de belastingdienst is een overzicht geleverd welke vorderingen wel of niet in aanmerking komen voor de kwijtschelding. Wellicht dat hier in de toekomst vragen over kunnen komen vanuit gedupeerden. Gemeente past waar mogelijk maatwerk toe.
- Commissie Werkelijke Schade: afgelopen maanden zien we een aantal gedupeerden die terug komen op ons hulpaanbod begin vorig jaar. Ze hebben behoefte aan ondersteuning bij het indienen van een aanvraag bij de Commissie Werkelijke Schade (CWS). Daarnaast wordt aangegeven dat het afhandeltermijn bij CWS te lang duurt, waardoor gedupeerden zich tot de gemeente wenden voor bepaalde kosten die niet in het basisbedrag van € 30.000,- zijn opgenomen. Projectgroep Hersteloperatie Toeslagenaffaire in Gouda zoekt daarin de ruimte en levert maatwerk waar mogelijk in overleg met projectleider, afdelingshoofd en eventueel betrokken bestuurder. Er zal op korte termijn een gemeentedesk ingericht worden bij de Belastingdienst om meer informatie met elkaar uit te wisselen zodat gedupeerden snel geholpen kunnen worden.
- Nazorg: we zijn sinds maart dit jaar gestart met het uitvoeren van nazorg en lopen alle gedupeerden telefonisch na met een hulpaanbod. De gedupeerden die niet telefonisch

bereikbaar zijn, ontvangen een brief met opnieuw een hulpaanbod. Een aantal gedupeerden hebben korte hulpvragen en ondersteuning van de gemeente nodig.

Conclusie:

De BSGR heeft geen achterstanden bij de afwikkeling van kwijtschelding voor gedupeerden. Gegevens die door de RBD worden doorgegeven betreffende gedupeerden worden maandelijks verwerkt.

Bij het afhandelen van de betreffende kwijtscheldingsverzoeken moet rekening worden gehouden met de rijksregels. Een gemeente heeft hier geen beleidsvrijheid. De uitgekeerde compensatiebedragen mogen derhalve niet worden vrijgesteld van een vermogenstoets. Huurtoeslag wordt niet tot het vermogen gerekend. In de berekeningen wordt hier echter wél rekening mee gehouden. Er wordt gerekend met netto-huur (dus door de aanvrager te betalen huur is met huursubsidie lager dan zonder huursubsidie).